

KÚRIA

Bfv.III.1.066/2013/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év augusztus hó 8. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A magánokirat-hamisítás vétsége miatt Sz. Gy. és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben Sz. Gy. I. rendű és Sz. Gy.-né II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Veszprémi Városi Bíróság 8.B.577/2012/4. számú ítéletét, illetőleg a Veszprémi Törvényszék 2.Bf.906/2012/3. számú végzését Sz. Gy. I. rendű és Sz. Gy.-né II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Városi Bíróság a 2012. október 24-én kihirdetett 8.B.577/2012/4. számú ítéletével Sz. Gy. I. rendű és Sz. Gy.-né II. rendű terheltet magánokirat-hamisítás vétsége (1978. évi IV. törvény - korábbi Btk. - 276. §) miatt - melyet Sz. Gy. I. rendű terhelt bűnsegédként követett el - megrovásban részesítette, kötelezve őket a bűnügyi költség megfizetésére.

Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Veszprémi Törvényszék a 2013. május 3-án meghozott 2.Bf.906/2012/3. számú végzésével az elsőfokú

ítéletet mindkét terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint az I. rendű terhelt írta alá tanúként a II. rendű terhelt helyett az autó adásvételi szerződését, melyet utóbbi az okmányirodán felhasznált. Ekként az I. rendű terhelt bűnsegédként, a II. rendű terhelt pedig tettesként elkövette a magánokirat-hamisítás vétségét.

A másodfokú bíróság a terheltek bűnösségére vont következtetéssel és a jogi minősítéssel maradéktalanul egyetértett.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű és a II. rendű terheltek védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Hivatkozott arra, hogy az adásvételi szerződéshez kitöltési útmutatót nem csatoltak, így a terheltek számára nem volt egyértelmű, hogy a II. rendű terheltnek a szerződést alá kell-e írnia, vagy elégséges az okiraton az adatait feltüntetni. Úgy ítélték meg, hogy szabályszerűen járnak el, amikor a II. rendű terhelt akaratának megfelelően az adatait a férje, az I. rendű terhelt írja be a szerződésbe. Hamisítás nem állt szándékukban, nem is jött létre hamis magánokirat, hiszen a szerződés a II. rendű terhelt akaratát tükrözte, csupán a helyes személyes adatait írta arra rá az I. rendű terhelt.

Utalt arra is, hogy a bűncselekmény tárgya csak olyan bizonyító erővel bíró magánokirat lehet, amely alkalmas valamely jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására, azaz joghatás kiváltására. A kérdéses szerződés azonban alaki hibái miatt nem volt alkalmas joghatás kiváltására még akkor sem, ha az hamisnak minősülne.

Mindezekre figyelemmel kérte a támadott első- és másodfokú határozat megváltoztatását és mindkét terhelt felmentését a magánokirat-hamisítás vétségének vádja alól.

A Legfőbb Ügyészség BF.1944/2013/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében törvényben kizártnak tartotta; míg abban a vonatkozásban, hogy bűncselekmény azért nem valósult meg, mivel a szerződés a II. rendű terhelt akaratát tükrözte, joghatás kiváltására pedig alkalmatlan volt, nem tartotta alaposnak. Előbbi kapcsán idézett a jogerős ítéleti tényállásból. Utóbbi tekintetében pedig eseti döntésekre hivatkozva fejtette ki, hogy a magánokirat hamis, ha annak kiállítója nem azonos azzal, akit abban ekként feltüntetnek; akkor is, ha tartalma fedí a valóságot. Az alakilag hamis szerződés a tartalma szerint a gépkocsira vonatkozó tulajdoni jogviszonyban - visszterhes jogügylet keretében - bekövetkezett változás bizonyítására alkalmas volt; benyújtására pedig azért került sor, hogy az I. rendű terheltet, mint tulajdonost a gépjármű-nyilvántartásból töröljék.

A terheltek bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog

szabályainak megsértése nélkül került sor, ezért indítványozta a támadott határozatok hatályban tartását.

A legfőbb ügyészi indítványra az I. rendű terhelt írásban észrevételt tett. Abban megismételte, hogy felesége megbízásából, tudtával és akaratával egyezően tüntette fel annak adatait az adásvételi szerződésben, így magánokirat-hamisítást nem követett el. Egy roncs autót adott el, az erre vonatkozó joghatást kiváltó bejelentést kizárólag az új tulajdonos, azaz a vevő tehetett volna. A bűncselekményt a jogi szabályozás miatt sem tudta volna elkövetni, de ilyen szándéka nem is volt soha.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálati indítvány az alábbiak okán nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bek., 388. § (2) bek.].

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Márpedig a tényállás azt tartalmazza, hogy az adásvételi szerződésen nem a II. rendű terhelt aláírása szerepel; azt helyette az I. rendű terhelt látta el aláírásával.

Így az indítványnak az az állítása, hogy az I. rendű terhelt a szerződésen nem hamisította meg a II. rendű terhelt aláírását, hanem csupán annak személyi adatait tüntette fel, az irányadó tényállásban foglaltakat vitatta, a bíróság által megállapítottakat sérelmezte.

E tekintetben pedig felülvizsgálatra nincs lehetőség, az törvényben kizárt.

Rátérve a felülvizsgálati indítványban panaszolt anyagi jogszabálysértés kérdéskörére, e vonatkozásban az indítvány nem alapos.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Szemben azonban a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal, az irányadó tényállásban írtak alapján a II. rendű terhelt megvalósította a magánokirat-hamisítás vétségét, mely cselekményéhez az I. rendű terhelt bűnsegédi elkövetői magatartással járult hozzá.

Amint arra a legfőbb ügyészi átirat helyesen hivatkozik: függetlenül attól, hogy az okirat tartalma a valóságnak megfelel, a töretlen ítélkezési gyakorlat szerint hamis a magánokirat, ha annak kiállítója - bármely minőségében, így akár tanúként az aláírója - nem azonos azzal, akit ekként abban feltüntetnek (BH 2003.53.; BH 2012.281.).

A bűncselekmény, azaz a magánokirat-hamisítás vétségének megvalósulása szempontjából pedig nem bír jelentőséggel, hogy a felhasznált okirat a joghatás tényleges kiváltására utóbb más okból alkalmatlannak bizonyul (BH 2004.351/II.).

A támadott határozatban foglaltak szerinti terhelti magatartások ekként tényállásszerűek, felmentésnek nincs helye.

A Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatot mindkét terheltet érintően a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. augusztus 8.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Ákos s.k.

előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő

MV